

WYBIERAMY I KUPUJEMY

RYNNY

Nie warto pytać o to, czy montować rynny, warto jednak wiedzieć jakie. A wybór powinien zależeć od wielkości dachu, od liczby jego załamań, od tego, czy w otoczeniu domu rosną drzewa, czy dach jest nasłoneczniony i od tego, jaką kwotę chcemy przeznaczyć na zakup.

Czyli, co tak naprawdę powinieneś wiedzieć, zanim wydasz pieniądze na rynny.

■ KATARZYNA OLĘDZKA

Orynnowania nie montuje się na domach krytych trzcina. Można też z nich zrezygnować w budynkach z wysuniętym okapem. W większości domów niezbędny jest jednak system orynnowania, który chroni ściany i cokoły przed zachlapaniem wodą spływającą z dachu. Spływającą zeń wodę trzeba też odprowadzać od fundamentów, aby nie zagroziła budynkowi.

System orynnowania

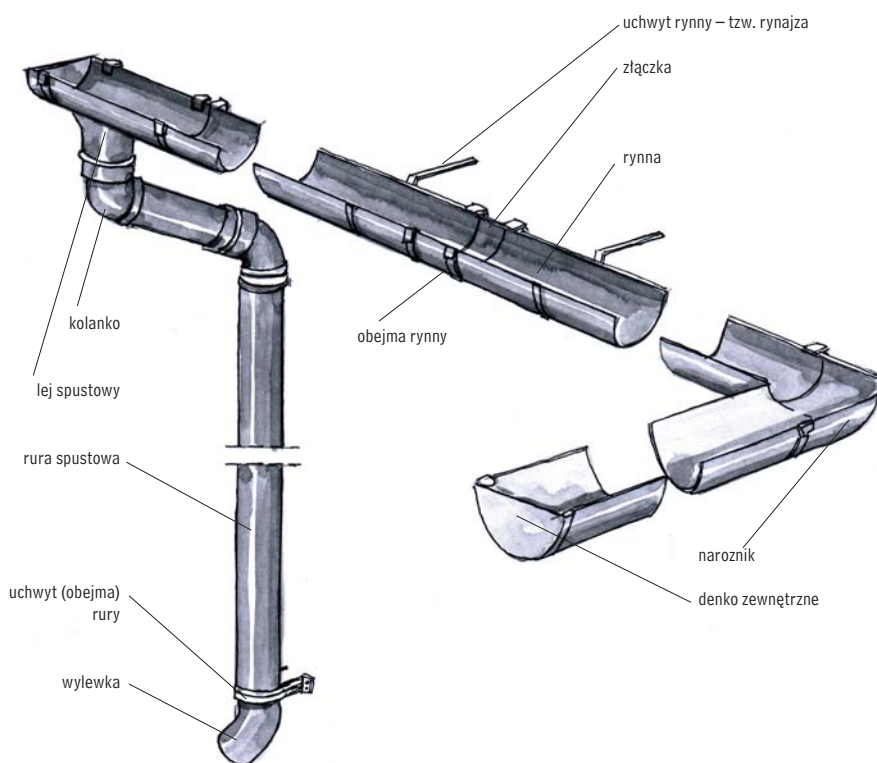
Składa się z odcinków poziomych – **rynien** i pionowych **rur spustowych**. Do ich łączenia stosuje się **kolanka**, a do mocowania – **uchwyty: rynajzy i obejmy**.

W ofercie niektórych producentów są również uchwyty, za pomocą których można mocować rynny do ściany zamiast do dachu.

Jeśli dom jest utrzymany w dawnym stylu i ma wiele detali z kutego żelaza, do metalowych rynien można dokupić **rynhaki ozdobne**, stylizowane na dawne wyroby rzemieślnicze.

W narożach ścian w orynnowaniu stosuje się **narożniki rynien**, a w miejscach odpływu – **włoty rur spustowych**, zwane **sztucercami** oraz **trójniki**, które stosuje się do podłączania dwóch odpływów z rynien – np. z fragmentu dachu i z lukarny – do jednej rury spustowej. Na końcach rynien montuje się **zaśleпки**, aby woda nie wylewała się na ściany. Zamiast rur spustowych niekiedy stosuje się również **łańcuchy** lub ozdobne **rzygacze**.

Asortyment ten uzupełniają **siatki ochronne** zapobiegające wpadaniu do rynien liści oraz tzw. **rewizje i wyloty rur spustowych**

na niepo

PRZEKROJE RYNIEŃ

Kształt przekroju rynny decyduje nie tylko o jej wyglądzie i wytrzymałości, ale także o przepustowości wody:

- **Półokrągłe.** Najczęściej stosowany kształt. Są uniwersalne i mają dużą przepustowość, więc dobrze sprawdzają się na dużych dachach. Są odporne na obciążenia, a ze względu na to, że nie mają załamań, nie gromadzą się w nich osady.
- **Półeliptyczne.** Również często stosowane, bo mimo małych wymiarów charakteryzują się dużą przepustowością. Wytrzymałe na obciążenia.

fol. ROYAL EUROPA

foto LINDAB

gode

- **Trapezowe, prostokątne i w kształcie gzymsu.** Stosowane na małych i średnich dachach. Są podatne na odkształcenia pod wpływem obciążeń mechanicznych, na przykład naporu lodu. Można je montować na hakach wewnętrznych, niewidocznych z zewnątrz.
- **Zamknięte.** Mają przekrój prostokąta, kwadratu lub trapezu, a w górnej części – tylko szczelinę, przez którą wpływa do nich woda. Nadają się do każdego rodzaju dachu.
- **Rury spustowe** mają kształt okrągły lub kwadratowy, rzadziej prostokątny. Rury okrągłe łączone są z rynnami półokrągłymi i półeliptycznymi, a rury prostokątne stosuje się do rynien o pozostałych kształtach.

Prezentujemy systemy orynnowania zaproponowane przez producentów do odprowadzania wody z dachu dwuspadowego o powierzchni ok. 200 m², długości kalenicy 12 m i kącie nachylenia dachu 45°.

552/674 zł*

LEMAR, System 120/110

Wykonany z nieplastifikowanego, wysoko-udarowego PVC, 3 wymiary i 5 kolorów do wyboru, łączenie na uszczelkę gumową bez potrzeby klejenia, haki metalowe.

732/893 zł*

CELLFAST, System 125/90 „Bryza”

System rynnowy z PVC o przekroju półokrągłym, łączenie uszczelkowe, gama 6 kolorów w 4 rozmiarach, całkowita odporność na warunki atmosferyczne i trwałość koloru poparta badaniami laboratoryjnymi i testami starzenia.

745/909 zł*

ROYAL EUROPA, System Royal Dual Wall Gutter 127/76

Wykonany z PVC, dwuścienna konstrukcja profilu z wewnętrzną strukturą kratową zapewnia dodatkową sztywność oraz zwiększoną odporność mechaniczną, specjalny system mocowania rynny umożliwiający jej montaż do płaszczyzn o różnym kącie nachylenia, podnośnik wylewki rury spustowej z mechanizmem blokującym umożliwiający jej przemieszczanie podczas okresowej konserwacji cokołu elewacji czy np. koszenia trawy.

812/990 zł*

GAMRAT, System 125/110

Wykonany z nieplastifikowanego polichlorku winylu (PVC), system łączenia – uszczelkowy na zatrzask, duża wytrzymałość mechaniczna w szerokim zakresie temperatur, prosty montaż, koszt orynnowania jednaki bez względu na rodzaj koloru (tj. ciemnobrązowy, biały, ceglastoczerwony, grafitowy).

860/1050 zł*

SCALA PLASTICS, System 125/80

Wykonany z PVC, technologia CO-EX – łączenie warstw z różnych materiałów syntetycznych, bardzo wysoka odporność na promieniowanie UV, 10-letnia trwałość koloru, większa głębokość koloru, wysoki połysk w każdych warunkach atmosferycznych

1085/1324 zł*

WAVIN, System Kanion 130/90

PVC barwiony w masie, rynny lekkie, wytrzymałe i odporne na korozję oraz zanieczyszczenia zawarte w wodzie deszczowej, 4 rozmiary, 4 lub 6 kolorów do wyboru, trwałość elementów objęta jest 10-letnią gwarancją.

* cena netto/brutto

WYBIERAMY I KUPUJEMY

1132 zł/1380 zł*

GALECO, Galeco STAL 130/87

System wykonany z blachy stalowej pokrytej 4 warstwami ochronnymi w tym Puralem, montaż na zatrask po uprzednim położeniu pokrycia dachowego, elementy długie zabezpieczone folią ochronną, 7 kolorów do wyboru.

1195/1458 zł*

ICOPAL, System 125/90

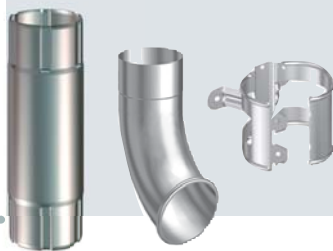
Rynny metalowe wraz ze wszystkimi elementami systemu powlekane warstwą specjalnego poliestru Prelaq, prosty montaż za pomocą złączek z uszczelką EPDM, 4 rozmiary i 8 kolorów do wyboru.

1411/1722 zł*

LINDAB, Rainline™ 125/87

System wykonany ze stali pokrytej warstwą cynku oraz powłoką poliestrową (HBP), która zabezpiecza przed rdzą, zapewnia systemowi odporność na warunki atmosferyczne, kurz i inne zabrudzenia.

ok. 1650/2013 zł**

VM ZINK, System 150/100 Quartz Zinc®

System wykonany z blachy tytanowo-cynkowej z niewielką domieszką miedzi i aluminium. Samozaciskowy uchwyt mocujący rynnę do ściany budynku, nie pozwala na opadnięcie rynny w wyniku drgań wywołanych spływającą wodą.

1735/2117 zł*

BRAAS, System StabiCor 125/100

Wykonany z wysokoudarowego polichlorku winylu; system dwuzłączkowych połączeń zaciskowych – wysoki stopień szczelności, funkcja dyatacji; zamknięte profile wzmacniające – zwiększona odporność na odkształcenia.

przystosowane do różnych sposobów odprowadzania wody deszczowej.

Im bardziej skomplikowany jest dach, im więcej ma lukarn i wklęsłych załamania, tym więcej elementów musi zawierać system orynnowania. Aby zagwarantować szczelność połączeń i ułatwić montaż, producenci oferują kompletne systemy orynnowania, zawierające wszystkie niezbędne elementy, które dzięki temu są jednolite pod względem wzoru i kolorystyki.

Montaż

Orynnowanie montuje się najczęściej równocześnie z układaniem pokrycia dachowego – po wykonaniu tzw. obróbek blacharskich przy krawędzi dachu (okapie). Na dachach o prostej konstrukcji ogranicza się to do umocowania tzw. pasów nadrynnowych, zapobiegających podciekaniu wody pod pokrycie.

Rynny mocuje się najczęściej do dachu rynnajami wykonanymi ze stali lub z PVC i dobranymi do kształtu i wielkości rynien. Uchwyty rynien przytwierdza się do desek czołowych okapu, łata albo do krokwi dachowych. Są też i takie, które podczepia się bezpośrednio do pokrycia dachowego. Rynny muszą mieć lekki spadek w kierunku rur spustowych. Odcinki rynien łączy się na wcisk lub na zatrask, a dodatkowo stosuje się uszczelki gumowe. Rynny ocynkowane kształtowane w tradycyjny sposób

1983/1625 zł*

ALPODACH, System 120/100

System rynnowy wykonany z blachy tytanowo-cynkowej, łączony techniką lutowania twardego

2902/3540 zł*

PREFA, System 125/100

Wykonane ze stopu aluminium z powłoką Poliester, łączenie rynien za pomocą specjalistycznego kleju PREFA, blacha obróbkowa do wykonania pasa nadrynnowego i podrynnowego, 11 kolorów, dostępne są również rynny o przekroju kwadratowym

Montaż orynnowania przez dekarzy to wydatek 10-30% ceny materiałów

* cena netto/brutto

** ceny zmienne, zależne od wartości metali na londyńskiej giełdzie (LME)

łączy się przez lutowanie. Są także rynny pasujące do określonego systemu rynnowego i wtedy mogą być łączone na pasujące do nich złączki zaciskowe.

Rury spustowe łączy się wciskając węższy koniec górnego odcinka w kielich dolnego, a do ścian mocuje obejmami o kształcie i średnicy dobranej do kształtu rur. Długość wspornika reguluje odległość od ściany, w jakiej przebiega rura spustowa. Dostępne są również specjalne uchwyty, które w przeciwieństwie do obejm chowane są między rurą a ścianą i nie są dzięki temu widoczne. Rurę (idącą tuż przy ścianie domu) łączy się z rynnami (oddalonymi od budynku o szerokość okapu) za pomocą kolanek. Gdy odległość jest duża, kolanka łączy się odcinkami rur.

Z dobrego materiału

Jakość orynnowania zależy w znacznym stopniu od materiału, z jakiego jest wykonane. Przede wszystkim od niego zależy trwałość rynien, rur spustowych i pozostałych elementów, a także ich niezawodność w odprowadzaniu wody. Najpopularniejsze są rynny z tworzyw sztucznych, ale produkuje się też metalowe: zabezpieczone przed korozją i różnorodnie pomalowane.

Rynny plastikowe wykonuje się z polichloru winylu (PVC), a ich trwałość określa się na około 40 lat. Materiał ten jest dość wrażliwy na zmiany temperatury – w wysokiej temperaturze staje się miękki, a pod wpływem mrozu – kruchy, a przez to – bardziej podatny na uszkodzenia. Dlatego rynny plastikowe wystawione na intensywne działanie słońca lub nadmiernie obciążone śniegiem mogą ulegać odkształceniom i uszkodzeniom. Są natomiast odporne na uszkodzenia powierzchniowe, ponieważ są barwione w masie i nie widać na nich zarysowań, a te nie wpływają też na trwałość rynien. **Powlekane lub lakierowane rynny blaszane** produkuje się z ocynkowanej bla-

Trwałość i niezawodność orynnowania zależy nie tylko od materiału, z jakiego zostało ono wykonane, ale również od sposobu łączenia i uszczelnienia oraz mocowania poszczególnych fragmentów systemu.

KONSERWACJA RYNIEN

Przeгляд rynien powinno robić się dwa razy w roku i wtedy też należy oczyścić rynny z przywianego przez wiatr piasku oraz z zalegających w nich liści, nasion i innych zanieczyszczeń. Można to zrobić strumieniem wody pod ciśnieniem. Podczas wiosennego czyszczenia rynien należy sprawdzić, czy nie zostały uszkodzone przez śnieg zsuwający się z dachu. Przed zimą, jeszcze przed opadami śniegu, dobrze jest usunąć nagromadzone w rynnach liście.

Rynny należy czyścić nawet gdy mają siatki ochronne, nie chronią one bowiem przed wpadaniem igieł ani drobnych nasion.

Rynny stalowe i aluminiowe co jakiś czas trzeba odmalowywać i podczas przeglądów koniecznie sprawdzać, czy nie mają śladów rdzy. Nieszczelności można zalutować lub uszczelnić dekarorską masą uszczelniającą albo specjalną taśmą izolacyjną. Uszkodzone elementy z PVC najlepiej wymienić na nowe.

RYNNY BEZ SOPLI

Zamarzanie wody w orynnowaniu powoduje znaczne obciążenia jego elementów i może być przyczyną ich uszkodzenia. Podczas odwilży zamrożone rynny nie mogą odprowadzać wody z bieżących opadów. Niebezpieczeństwo zamarzania można wyeliminować, układając w rynnach i rurach spustowych **przewody grzewcze**. W najtańszej wersji są to kable o stałej mocy cieplnej, zasilane za pośrednictwem termostatu, który włącza napięcie, gdy temperatura otoczenia spadnie poniżej 0°C.

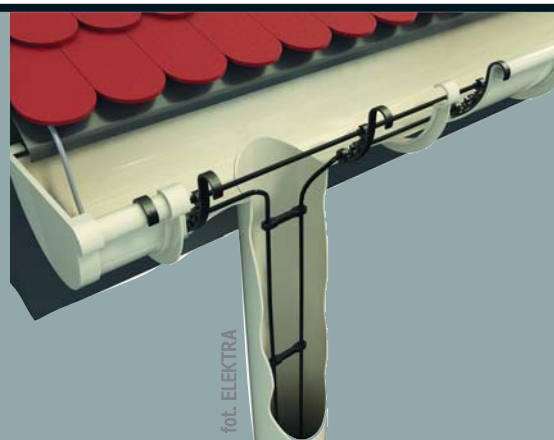
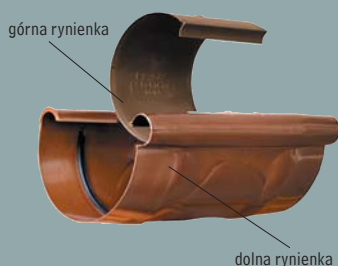

foto. ELEKTRA

SPECJALNA ZŁĄCZKA

Rynny z PVC rozszerzają się i kurczą pod wpływem zmian temperatury. Wynikiem takiej pracy materiału może być powstanie nieszczelności lub deformacja orynnowania. Producenci stosują różne rozwiązania, aby zapobiec uszkodzeniom. Jednym z nich jest zastosowanie specjalnej złączki niwelującej różnicę długości rynien. Rynny, które mają być połączone wkłada się w dolną rynienkę. Ich końce nie mogą się dotykać, a wymagana odległość między nimi ustalona jest przez producenta na np. 10 cm. Ten dystans pozwala rynnie na swobodne rozszerzanie się. Następnie rynny przykrywane są od góry drugą, mniejszą rynienką. Przed przeciekaniem chroni uszczelka znajdująca się w dolnej rynience.

górną rynienką

dolną rynienką

foto. BRAAS

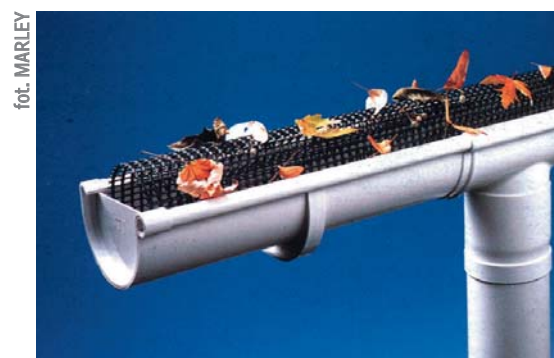

foto. MARLEY

▲ Siatka zabezpieczy rynnę przed liśćmi

chy stalowej. Powłoka spełnia funkcję dekoracyjną i ochronną. Trwałość tych rynien ocenia się na 50 lat, a niekiedy i na 100 lat, ponieważ są odporne na korozję. Sama blacha jest dość odporna na uszkodzenia mechaniczne, jednak jej powłoka może zostać porysowana na przykład podczas montażu lub przez ocierające gałęzie. Rynny powlekane i lakierowane dostępne są w różnych kolorach.

Rynny z blachy stalowej ocynkowanej (bez powłoki wykończeniowej) stosuje się coraz rzadziej. Głównym powodem jest ich niewielka trwałość (około 25 lat) oraz

foto. ROYAL EUROPA

▲ Kolor rynien z PVC bez trudu dopasujemy do pozostałych elementów domu

ZBIORNIK DO ODBIORU WODY

Jeśli planujemy podlewanie ogrodu wodą opadową, możemy kupić rury spustowe ze specjalnymi trójkątami do podłączenia węża ogrodowego. Za jego pośrednictwem woda doprowadzana jest również do zbiornika na deszczówkę.

foto. PREFA

ny patynowane fabrycznie i bez patyny – w metaliczno-szarym kolorze. Bardzo często stosowane w obiektach zabytkowych. **Rynny z blachy miedzianej** są najdroższe, ale i najtrwalsze: ich trwałość szacuje się nawet na 300 lat. Są odporne na zmiany temperatury, promienie UV i korozję. Dostępne są rynny z czystej miedzi lub pokryte cynkiem albo akrylem. Mogą być też patynowane, ale same też z czasem pokrywają się patyną w zielonkawo-turkusowym kolorze.

Projekt orynnowania

Liczba rur spustowych zależy przede wszystkim od powierzchni dachu i kąta jego nachylenia, jednak zazwyczaj rozmieszcza się je w odstępach co 12-20 m. Montuje się je najczęściej w narożach budynków i pod koszami dachowymi, a w dłuższych rynnach są to dwie rury na końcach rynny lub jedna pośrodku.

Średnica rury spustowej ma najczęściej 15 cm (nie mniej niż 10 cm) i powinno to stanowić mniej niż 3/4 przekroju rynny. 1 m² rzutu poziomego odwadnianej połaci musi odpowiadać 0,8-1 cm² przekroju poprzecznego rynny. Jeśli połac dachu ma powierzchnię w rzucie 100 m², pole przekroju rynny powinno mieć 80-100 cm². Rynna powinna być zamontowana ze spadkiem w kierunku rury spustowej 0,5-2%. Dzięki temu zanieczyszczenia spływają do rury spustowej. Spadek regulowany jest wygięciem haków.

Informacje dotyczące doboru i montażu rynien można znaleźć na stronach internetowych www.galeco.pl i www.icopal.pl ■

Nowoczesne rynny radzą sobie nawet z takim kształtem dachu

foto. GALECO

skomplikowany montaż, ponieważ łączy się je przez lutowanie. Ponadto rynny te łatwo rdzewieją, zwłaszcza w miejscach, w których zostały uszkodzone, w związku z tym wymagają częstego odnawiania. Rynny ocynkowane, na których pojawiły się ślady korozji, można uchronić przed dalszym niszczeniem, pokrywając skorodowane miejsca specjalną farbą w sprayu zawierającą sproszkowany cynk. Po jej wyschnięciu całe orynnowanie maluje się farbą do podłoża ocynkowanych. Zamiast specjalnej farby cynkowej można też użyć zwykłej farby podkładowej, ale ochrona antykorozyjna będzie mniej skuteczna.

Rynny z blachy aluminiowej są lekkie, a ich ścianki – gładkie, dzięki czemu zanieczyszczenia trudno się w nich osadzają. Zabezpieczona przed korozją blacha pokryta jest lakierem, poliuretanem lub akrylem. Rynny aluminiowe można kupić gotowe lub mogą być one kształtowane na konkretne wymiary bezpośrednio przed założeniem w miejscu budowy. Nie powinny się nigdzie stykać z innymi metalami ani z betonem, bo grozi to ich korozją.

Rynny z blachy tytanowo-cynkowej są bardzo trwałe (około 100 lat), bo odporne na korozję. Są drogie, ale nie wymagają konserwacji. Dostępne są ryn-

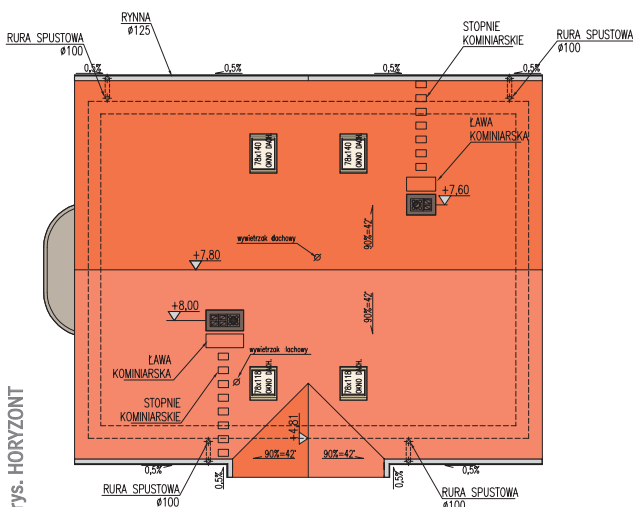
zakup kontrolowany

kupujemy z naszym Czytelnikiem rynny

rys. HORYZONT

Poszukiwany: system rynnowy do domu z dachem dwuspadowym o powierzchni 199 m² i kącie nachylenia 42°. Koszt orynnowania i montażu nie powinien przekraczać 3 tys. zł.

rys. HORYZONT

rynien z PVC i uznali, że będzie to słuszny wybór.

Poszukiwania

Zaczęli dzwonić do sklepów z materiałami budowlanymi. Zajął im to więcej czasu, niż się spodziewali. Okazało się, że trudno jest znaleźć firmę, u której można by kupić orynnowanie Braas. Niemal wszyscy proponowali

im rynny Marley lub Bryza. Byli już skłonni zmienić zdanie, ale w ostatniej chwili dodzwonili się do dużej firmy, zajmującej się wszystkim, co związane jest z dachem. Dowiedzieli się, że mogą zamówić wybrane przez siebie rynny, ale czas realizacji zamówienia trudno jest określić. Może to potrwać nawet ponad miesiąc. Muszą bowiem czekać, aż od producenta przyjedzie transport dachówek, a razem z nim ich rynny. Takie terminy wynikają z ogromnego popytu na materiały budowlane.

Wycena

Aby uzyskać wstępną wycenę, wysłali do firmy mailem zeskanowany z projektu rzut dachu. Na jego podstawie policzono całkowity koszt orynnowania. Jednak ostateczna kwota ustalana jest dopiero po wymierzeniu dachu na miejscu przez przedstawiciela firmy.

Początkowo chcieli rynny w kolorze miedzianym, ale gdy okazało się, że są one o 30-40% droższe od ciemnobrązowych, wybrali te drugie.

Ponieważ zdecydowali się na ekipę monterką sprzedawcy, za całość (materiały i montaż) zapłacą tylko 7% VAT. Za kompletne orynnowanie zapłacą 2012 zł. Montaż kosztuje 14 zł (+ 7% VAT) za m.b. rynien i rur spustowych. Po zsumowaniu długości rynien i rur, a następnie pomnożeniu przez cenę montażu otrzymali kwotę 561,75 zł. W ramach niewielkiego rabatu, który otrzymali, łączna suma została zaokrąglona do 2550 zł.

PRZYKŁADOWY WYBÓR

System firmy Braas 125/100 w kolorze ciemnobrązowym,
cena: 2012 zł (w tym 7% VAT),
koszt montażu: 561,75 zł (w tym 7% VAT),
po rabacie: 2550 zł.

2550 zł
(cena brutto z montażem)

Ania i Marcin budują dom według projektu „Tymek” z pracowni Horyzont. Podczas całej budowy postanowili konsekwentnie stosować pewną zasadę – „Korzystać z doświadczenia tych, którzy budowę mają już za sobą”. Znajomi radzili im, żeby – jeśli tylko finanse na to pozwalają – wybierali materiały najwyższej jakości.

Jeden z nich poradził im rynny Braas. Ania i Marcin porównali informacje na stronach internetowych różnych producentów

budujemy
Dom.pl

Więcej... ceny, firmy, produkty, kalkulatory, artykuły. Kliknij na www.budujemydom.pl

Z DOŚWIADCZEŃ CZYTELNIKÓW

Strasznie podobają mi się rynny z tytan-cynku. Dom mam pokryty dachówką ceramiczną i połączenie jednego z drugim wygląda naprawdę rewelacyjnie.

Adam Ż.

Porównywanie rynien plastikowych z cynkowymi mi ja się zupełnie z celem. Te drugie są o wiele bardziej trwałe i to nie podlega żadnym dyskusjom. Moim zdaniem są też dużo ładniejsze, ale pewnie znajdują się tacy, którzy się ze mną nie zgodzą.

Krzysztof P.

Ze stałą jest taki problem, że po pewnym czasie zaczyna ona rdzewieć, dlatego lepszym rozwiązaniem są rynny aluminiowe albo tytan-cynkowe.

Rafał S.

Ja wybrałem orynnowanie firmy Galeco-metal z dwóch podstawowych powodów:

– rynna np. 125 mm jest o dużo głębsza od Siby firmy Plannja,

– złącza w tych rynnach mają ok. 15 cm, (a w Sibie 5 cm i to właśnie złącza są główną przyczyną prze-

cieków) i cena tych rynien jest podobna do konkurencji.

Michał C.

Ja mam rynny PLANNJA SIBA, system świetny, bardzo łatwy montaż – robiłem to sam, pierwszy raz w życiu. Niestety dystrybutor w Polsce bezradziejny, chciałem dokupić uchwyty za ok. 600 zł, przedstawiciel w moim mieście chyba zbankrutował i centrala PLANNJI w Warszawie ODMÓWIŁA mi sprzedaży.

Tomasz T.